

ДОНЕЦЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ХУДОЖНІЙ МУЗЕЙ Засн. у м. Сталіно (нині Донецьк) у вересні 1939 як Музей образотвор. мистецтв. Основу його колекції склали твори, виконані художниками Москви і Ленінграда (нині С.-Петербург) на замовлення Сталін. виконкому (надійшли з Всерос. кооп. товариства художників), а також картини, передані з Всеукр. виставки «Квітуча Україна». 1940 фонди поповнили творами рос. та укр. художників із музеїв України, а також із ДРМ та Ленінгр. закупівел. комісії. З початком 2-ї світової війни музей не працював, був розграбований. 1958 відділ образотвор. мистецтва створ. у Сталін. краєзнав. музеї. 1960 відкрито Сталін. міську картинну галерею, від 1965 — сучасна назва музею. 1992 створ. філію — *Народної архітектури, побуту та дитячої творчості Музей*. Оновлену колекцію Донец. ХМ склали завдяки надходженням з респ. та всесоюз. мистецьких виставок, фондів держ. музеїв СРСР (зокрема ДТГ у Москві, Держ. музею образотвор. мистецтв, Держ. Ермітажу, ДРМ), музеїв України, придбанням творів із приват. зібрань. Колекцію рос. та укр. мистецтва сформовано у післявоєн. період. Діючі експозиції музею: «Рос. та укр. іконопис 16 — поч. 20 ст. Церковне декор.-ужитк. мистецтво», «Античне декор.-ужитк. мистецтво. Греція. Рим», «Рос. та укр. мистецтво 18 — поч. 20 ст.» (роботи О. Кипренського, І. Айвазовського, І. Шишкіна, О. Саврасова, В. Васнецова, М. Нестерова, Є. Лансере, Д. Бурлюка, В. Сєрова, З. Серебрякової, І. Дряпаченка, В. Васильківського, П. Левченка), «Зх.-європ. мистецтво 17–20 ст.» (Я. Амігоні, П. Норт, Дж. Доу, Й. Глаубер, І. Момпер, М. Бачареллі, Ж.-Б. Грьоз, А. Рідель), «Сучасне образотворче мистецтво 20 ст.» (П. Кончаловський, О. Лактіонов, Р. Фальк, І. Машков, К. Коровін, Т. Яблонська, М. Глущенко, А. Ерделі, А. Коцка, З. Шолтес), «Укр. декор.-ужитк. мистецтво» (М. Приймаченко, М. Наумчук, К. Гуржій-Крохмаленко, П. Цвілик, М. Тимченко). Фонд графіки —

понад 7 тис. творів укр. і зарубіж. майстрів. Співробітники музею проводять наук. дослідж. з атрибуції творів, розробляють концепцію експозиції та виставок, укладають каталоги. Щорічно експонують бл. 40 виставок із фондів музею, роботи місц. художників, нар. майстрів декор.-ужитк. мистецтва, дит. студій. З них найцікавіші — «Фарфор, фаянс 19–20 ст. у зібранні музею», «Декор.-ужитк. мистецтво Донеччини. 1990-і рр.», «Мистецтво Закарпаття в зібраннях музеїв Донеччини», «Мистецтво Закавказзя із зібрання Донец. ХМ», «Сучасне польс. мистецтво із зібрання Донец. ХМ», «Акварель у творчості донец. художників», щорічна виставка-конкурс «Донецьк і донеччани». Музей проводить творчі зустрічі з художниками, вечори з елементами театр.-муз. дійства, муз. вітальні, фольклорно-етногр. заходи. Для молоді проводять виставки-конкурси, виставки-звіти учнів худож. шкіл і Донец. худож. училища, діє гурток для дітей дошкіль. віку «Абетка мистецтва» (від 1998). Директор — Г. Чумак (від 2004).

Рекомендована література

1. Донецький художній музей: Альбом. К., 1984;
2. Український декоративний розпис у зібранні Донецького обласного художнього музею: Каталог виставки. Д., 1998;
3. Фарфор, фаянс XIX–XX вв. в собрании Донецкого областного художественного музея: Каталог выставки. Д., 2001;
4. Шевченкіана у творчості художників-графіків із зібрання Донецького обласного художнього музею: Каталог. Д., 2002;
5. Козловська В. Колекція кераміки Донецького обласного художнього музею // Укр. керамол. журн. 2003. № 2–4;
6. Донецкий областной художественный музей. Русская и украинская живопись 18 – начала 20 вв.: Иллюстрирован. науч. каталог собрания. Д., 2003;
7. Українське козацтво в образотворчому мистецтві. Графіка, живопис, скульптура, декоративно-прикладне мистецтво у зібранні Донецького обласного художнього музею: Каталог-альбом. Д., 2004.

М. В. Третьякова

Бібліографічний опис:

Донецький обласний художній музей / М. В. Третьякова // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2008. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-20862>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).